

Interreg III C – e-piliečių projektas elektroninės valdžios veiksmi Europoje

Studijos, atliktos E-valdymo akademijos (Estija) santrauka

Šioje studijoje, tiriančioje elektroninės valdžios veiksmus Europoje, atliktoje kaip ES INTERREG III C programos finansuojamo projekto 4N00841 "Iššūkis e-piliečiams – elektroninės valdžios veiksmų skatinimas Europos miestuose" dalis, išskiriamos 4 pagrindinės e-piliečių projekto dalys:

- Ø elektroninio valdymo sistemos, skirtos miestų valdytojams (įtraukiant ir infrastruktūros valdymą);
- Ø internetu prieinamos tiesioginės paslaugos piliečiams su tinklalapiuose patalpintomis ir mobiliomis paraiškomis;
- Ø naujos elektroninio dalyvavimo paslaugos su tiesioginių konsultacijų paraiškomis;
- Ø didėjantis susidomėjimas elektroninės valdžios ir e-dalyvavimo veiklomis, kurias įgyvendina miestai bei jų savivaldybės, arba visos valstybės mastu vykdoma veikla, kuri glaudžiai susijusi su e-vyriausybės veiksmais ir jos rėmimu regioniniame lygmenyje.

Geriausi į šiuos tyrimus įtraukti praktiniai pavyzdžiai buvo surinkti iš skirtingų šaltinių – geriausius pavyzdžius iliustruojančių internetinių puslapių, iš konferencijų ataskaitų, iš projekto dalyvių diskusijų bei tyrimų publikacijų.

Be jokios abejonės, tai yra ilgas ir išsamus sąrašas, kadangi ši tema yra labai populiari ir yra daug prieinamų panašių praktinių tyrimų ataskaitų.

Ši sritis sparčiai plėtojama, todėl ir situacija kinta dideliu greičiu. Nepaisant to, aptinkamos tam tikros bendrosios šios veiklos vystymosi tendencijos bei kryptys.

Visų pirma, vis dar manoma, kad elektroninės valdžios veikloje (ar tai būtų vietinio, ar kito lygmens) daugiausiai sunkumų kyla dėl technologinių problemų. Tačiau iš tiesų, informacinės visuomenės kūrimas (tai ir elektroninė valdžia, ir e-demokratija) daugiausiai priklauso nuo politinės valios, organizacinių reformų, teisinės sistemos pritaikymo, veiklos procesų pertvarkymo ir t.t.

Technologiniai klausimai, kurie iškyla diskutuojant dėl šios problemos, yra tik instrumentiniai, tačiau jokių būdu ne patys svarbiausi. Taip pat ir iš finansinės pusės, pagrindinės išlaidos susijusios ne su technologiniais, bet su organizaciniais veiksmais, reformomis bei jų įgyvendinimo priemonėmis.

Antra problema, kuri yra glaudžiai susijusi ir su anksčiau nagrinėta problema bei yra pastebėta iš ankstesnių pavyzdžių, parodė, kad efektyviausias elektroninės valdžios diegimas yra glaudžiai susijęs su vykdančių organizacijų aukščiausios valdžios administraciniais bei politiniais sugebėjimais.

Tie patys geriausių įgyvendintų pavyzdžių techniniai ir organizaciniai sprendimai, kurie buvo veiksmingi vienoje institucijoje, gali visiškai netikti kitoje.

Netgi kaimyninės institucijos, dirbančios toje pačioje politinėje ir įstatyminėje aplinkoje, naudodamos tą pačią elektroninės valdžios veiklos technologiją, negali pateikti vienodų rezultatų. Atmetus visas kitas priežastis, tai gali būti paaiškinama tik politinių bei „finansavimo“ veiksmų skirtumais.

Šias išvadas papildė ir kiti neseniai Elektroninės valdžios akademijos atlikti apklausos rezultatai.

Atlikta apklausa padėjo įvertinti Estijos vietinių valdžių techninį pasirengimą, organizacinius sugebėjimus, norą naudotis bei siūlyti skirtingas elektronines paslaugas.

Buvo pastebėta, kad daugeliu atvejų jau veikia svarbi infrastruktūra bei yra prieinamos daugelis reikalingų komunikacijos priemonių.

Tačiau aukščiausieji valdininkai dar nesuvokia, kad komunikacijai bei elektroninių paslaugų diegimui reikalinga infrastruktūra jau yra prieinama (o Interreg IIC – e-piliečių projektu – elektroninės valdžios veiksmai Europoje,- naudojami daugelis jaunesnės kartos atstovų). Sėkmė politiniame lygmenyje vis labiau susijusi su valdininkų komunikacijos galimybėmis virtualiame pasaulyje. Ši išvada teisinga ne tik Estijoje.

Iš šios pamokos galima pasimokyti, kad vieną techninį sprendimą nukopijuoti iš vienos organizacijos viešojo sektoriaus į kitą yra beveik neįmanoma. Minėta taisyklė galioja ne tik tarptautinėje, bet ir vietinėje aplinkoje. Be to, šio tyrimo geriausi praktiniai elektroninės valdžios diegimo pavyzdžiai negali būti nukopijuoti, bet turi būti naudojami kaip įkvėpimas pritaikyti naujas idėjas, koncepcijas bei modelius, prisimenant, kad svarbių technologinių sprendimų pritaikymas, siekiant įgyvendinti šias idėjas, daugeliu atvejų tėra antraeilis dalykas.

Šioje ataskaitoje pateikta ir keletas elektroninės valdžios diegimo gairių. Daugelis klausimų, kurie įtraukti į prioritetinių reikalų sąrašą, aptarti ir ES 2010 darbotvarkės metu. Vienas klausimas, dėl kurio vietinės valdžios institucijos turi aiškias strategijas ir planus, tai - elektroninės identifikacijos diegimas. Todėl priimant strateginius sprendimus, vietinėms valdžioms patariama į tai atsižvelgti. Nepaisant ribotos šių tyrimų apimties (tiek laiko, tiek turinio atžvilgiu), buvo aptikta keletas svarbių klausimų. Skaitytojui patariama prisiminti, kad šios ataskaitos pagrindinis tikslas – pateikti trumpą apžvalgą tų temų, kurios yra svarbios informacinei visuomenei bei elektroninės valdžios kūrimui vietinėse institucijose. Vertingiausia šių tyrimų dalis – tai ne elektroninės valdžios diegimo procesą palengvinantys techniniai sprendimai, o tobulėti skatinančios idėjos bei jų diegimo būdai.

www.baltic.org/ecitizen